

על גאולתנו ועל פדות נפשנו

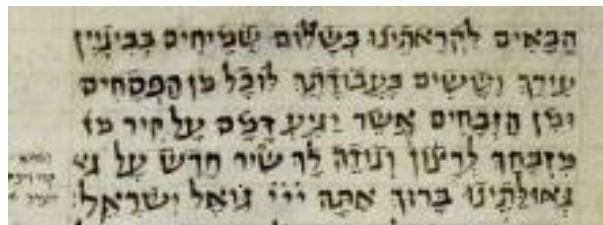
(1) פסחים קטז.

ובה"א יעד חלמיש למעינו מים וחותם כגאולה ר"ט אומר אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים ולא היה חותם רבי עקיבא אומר כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים) כו' עד בא"י גאל ישראל: גמ' אמר רבא צריך שיאמר ואותנו הוציא משם אמר

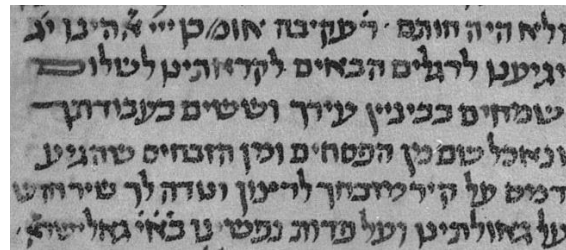
(2) פסחים יז:

כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים כו', עד ברוך אתה ה' גאל ישראל.

(3) פסחים יז: כח"י קאופמן

(4) פסחים קטז. כח"י וטיקן Ebr. 109

(5) הגדת רמב"ם

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים והגיענו הלילה הזה לאכול בו מצה ומרורים. כן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים שיגיע דמם על קיר מזבחך לרצון ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה ה' גאל ישראל.

(6) הגדת ר' סעדיה גאון

~~אלוה יעקב החמכי הצור אגם מים חלמיש למעינו מים.~~ ← ברוך אתה ייי אלהינו מלך הע אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים / והגיענו ללילה הזה לאכול בו מצה ומרורים כן אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו בשמחה לרגלים אחרים הבאים לקראתנו שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך ונאכל שם מן הפסחים ומן הזבחים שזרק דמם על קיר מזבחך ברצון ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ב א ייי גאל ישראל. ב א י א מ ה ב פרי הגפן

Why do some versions include only גאולתנו – but others add פדות נפשנו?
Are these words synonymous? If so – why repeat them; if not, how are they distinct?

הגאולה במקרא – "Geula" in Tanakh

(7) ויקרא כה, כה-נה

(כה) כִּי־יִמּוֹךְ אֶחָיִךְ וּמָכַר מֵאֲחֻזְתּוֹ וּבָא גֹאֵל הַקָּרֵב אֵלָיו וְגָאֵל אֶת מִמְכָּר אָחִיו: (כו) וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹאֵל וְהִשְׁיֵגָה יָדוֹ וּמָצָא כְּדֵי גֹאֲלָתוֹ: (כז) וְחָשַׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהָשִׁיב אֶת־הָעֹזֶף לְאִישׁ אֲשֶׁר מָכַרְלוֹ וְשָׁב לְאֲחֻזְתּוֹ: (כח) וְאִם לֹא־מָצָאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֵה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וַיֵּצֵא בַּיּוֹבֵל וְשָׁב לְאֲחֻזְתּוֹ: ס (כט) וְאִישׁ כִּי־יִמְכַר בֵּית־מוֹשָׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גֹאֲלָתוֹ עַד־תֵּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גֹאֲלָתוֹ: (ל) וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־מֵלֶאכֶת לוֹ שָׁנָה תִּמְיַמֶּה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בְּעִיר אֲשֶׁר־לֹא לוֹ חֹמָה לְעִמִּיתָת לְקֹנֵה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיּוֹבֵל: (לא) וּבְתֵי הַחֲצָרִים אֲשֶׁר אֵי־לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ יִחָשֵׁב גֹאֲלָהּ תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיּוֹבֵל יֵצֵא: (לב) וְעָרֵי הַלְוִיִּם בְּתֵי עָרֵי אֲחֻזְתָּם גֹּאֲלָתָם עוֹלָם תִּהְיֶה לְלוִוִּים: (לג) וְאֲשֶׁר יִגָּאֵל מִן־הַלְוִיִּם וַיֵּצֵא מִמְכָּר־בַּיִת וְעִיר אֲחֻזְתּוֹ בַּיּוֹבֵל כִּי בְתֵי עָרֵי הַלְוִיִּם הוּא אֲחֻזְתָּם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (לד) וְשָׂדֵה מִגְרֵשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמְכַר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם: ... (מז) וְכִי תִשָּׁג יָד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמִן־הָאֲחֻזָּה עִמּוֹ וְנִמְכַר לְגֵר תוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ לְעַקֵּר מִשְׁפַּחַת גֵּר: (מח) אַחֲרֵי נִמְכָּר גֹּאֲלָהּ תִּהְיֶה־לּוֹ אַחַד מֵאֲחֻזְתּוֹ: (מט) אוֹ־דָדוֹ אוֹ בֶן־דָּדוֹ וְגֹאֲלָנּוּ אוֹ־מִשְׁאֵר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְגֹאֲלָנּוּ אוֹ־הִשְׁיֵגָה יָדוֹ וְגֹאֲלָהּ: (נ) וְחָשַׁב עִסְקָנָהּ מִשְׁנַת הַמְּכָרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּד שָׁנִים כִּי־מִי שָׂכִיר יִהְיֶה עִמּוֹ: (נא) אִם־עוֹד רְבוּת בְּשָׁנִים לְפִיָּהּ יֵשֵׁב גֹּאֲלָתוֹ מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ: (נב) וְאִם־מְעוֹט נִשְׂאָר בְּשָׁנִים עַד־שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְחָשְׁבִלּוֹ כֶּסֶף שְׁנָיו יֵשֵׁב אֶת־גֹּאֲלָתוֹ: (נג) כִּשְׂכִּיר שָׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא־יִרְדּוּ בַּפֶּרֶךְ לְעֵינָיו: (נד) וְאִם־לֹא יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה וַיֵּצֵא בְּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ: (נה) כִּי־לִי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הִם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

(8) במדבר לה, יט

גֹּאֵל הָיִם הוּא יְמִית אֶת־הָרֵצֶח בְּפָגְעוֹ בּוֹ הוּא יִמָּתֵנוּ:

(9) בראשית מח, טז

הַמְּלֹאךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכְּלָדָע יִבְרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בְּהֵם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבָרְהָם וַיִּצְחַק וַיְדַגּוּ לְרֵב בְּקָרֵב הָאָרֶץ:

(10) שמות ו, ו

... וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֵיכֶם וְגֹאֲלָתִי אֶתְכֶם בְּיַד עֹז נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:

(11) רמב"ן הקדמה לספר שמות

איננו נשלם עד יום שובם אל מקומם ואל מעלת אבותם ישובו. וכשיצאו ממצרים אף על פי שיצאו מבית עבדים עדיין יחשבו גולים כי היו בארץ לא להם נבוכים במדבר וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקדוש ברוך הוא והשרה שכינתו ביניהם אז שבו אל מעלות אבותם שהיה סוד אלוה עלי אהליהם והם הם המרכבה ואז נחשבו גאולים...

הפדיון בתורה – "Pidyon" in Tanakh

(12) שמות ח, יח-יט

וְהַפְּדִיתִי בְּיוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גִּזְשׁוֹן אֲשֶׁר עָמַד עָלֶיהָ לְבַלְתִּי הַיּוֹת־שֵׁם עָרֵב לְמַעַן תִּדְּעַ כִּי אֲנִי ה' בְּקָרֵב הָאָרֶץ: וְשִׁמְתִי פְדוּת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמָּךְ לְמַחֵר יִהְיֶה הָאֵת הַזֶּה:

(13) במדבר ג, מו-נא

(מו) וְאֵת פְּדוּיֵי הַשְּׁלִשָּׁה וְהַשְּׁבַעִים וְהַמֵּאָתִים הָעֶדְפִים עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (מז) וּלְקַחַת חֲמִשָּׁת חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים לְגֹלְגָלֶת בְּשִׁקְל הַקֹּדֶשׁ תִּקַּח עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשְּׁקָל: (מח) וְנִתְּתָה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו פְּדוּיֵי הָעֶדְפִים בָּהֶם: (מט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדוּיִם מֵאֵת הָעֶדְפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם: (נ) מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכֶּסֶף חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים וְשִׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְאַלְף בְּשִׁקְל הַקֹּדֶשׁ: (נא) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־כֶּסֶף הַפְּדוּיִם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל־פִּי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה:

(14) במדבר יח, טז

וּפְדוּיֵוֹ מִבְּכוֹר־חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים בְּשִׁקְל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא:

(15) דברים ז, ח

כִּי מֵאֲדַבְרַת ה' אֲתֹכֶם וּמִשְׁמֹרֹת אֶת־הַשְּׁבַעֲהָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם הוֹצֵאתִי ה' אֶתְכֶם בְּיַד חֹזֶק וּפְדוּת מִבַּיִת עֲבָדִים מִיַּד פְּרַעַה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם:

(16) ירמיהו לא, י

כִּי־פְדָה ה' אֶת־יַעֲקֹב וְגֹאֲלּוֹ מִיַּד חֹזֶק מִמֶּנּוּ: